АНГЕЛ КАРАЛИЙЧЕВ
НАЙ-ТЕЖКОТО

chitanka.info

Щъркелът разказваше. Магарето го слушаше с широко отворени очи и клюмнали уши.

— Има оттогава три години. Беше по вършитба. И аз помагах. Цял ден стоях в гнездото си на плевника и гледах отвисоко към Балкана. Щом се закъртеше някое бяло облаче над сините върхове, подканях харманджиите да сколасват бърже. Дъжд да не накваси хармана. И когато големите житни купни се загубиха и свършихме вършитбата, дюлите в градината бяха пожълтели и капеха. Аз обиколих посърналите стърнища, простих се с жабите, простих се с гуговицата, дето ми гукаше всяко утро на ставане, и тръгнах за другата земя.

— Коя е тя?. — попита магарето.

— Земята, от която иде крилатият бял вятър. Там живеят най-черните хора.

— Магарета има ли там?

— Няма магарета.

— Вятър я вее, щом няма магарета — рече с дълбоко съжаление дългоухият.

— Когато тръгвах — продължи щъркелът, — доде ми наум, че негрите, като поемах насам, ми поръчаха за армагани. Чудех се какво да им занеса. Имаше много хубави работи, ала аз не знаех как да ги занеса. Тежки армагани не мога да нося…

— Защо не си повикал мене? Аз мога юнашки да нося, гърбът ми е здрав — похвали се магарето.

— Ами тебе кой ще те носи през морето? Мислех тъй, кроих инак, нищо не можах да реша. Най-сетне се дигнах и отидох при дяда Матея, воденичарина. Заварих го пред воденицата, дими с ореховата си лула и плете мрежа, й той е рибар като мене, само че жабите не харесва. Кацнах на един стар търкулнат воденичарски камък, пропъдих с крило дима от лулата му, за да не сълзят очите ми и го попитах:

— Като си стар и всичко знаеш, можеш ли ми каза какъв армаган да занеса на оная земя, където черни хора живеят в сиромашки колиби?

Замисли се дядо Матей. Сложи мрежата на тревата, сне от уста лулата и очите му тръгнаха по далечните пожънати ниви.

— Чувай — рече той, — да им занесеш най-тежкото.

— Кое е то? — попитах го аз.

— Житеното зърно. То е най-тежкото имане на хората. Без него няма да има хляб, а без хляб нямаше да има хора. Дребно е като мушица, но струва много. Занеси им едно зърно!

Магарето се засмя. Големите му зъби се лъснаха.

— Че защо им е едно зърно? Кого ще нахрани то? Да си им занесъл магарешки бодили. По-леко и по-сладко нещо от магарешкия бодил надали има по света. Право ти казвам. Защо не си дошел при мене, аз да те науча на ум и разум?

— Сложих аз зърното под езика си и полетях над селата, над градовете, през синьото море, към страната на белия вятър. Моята родина. Бързах да зарадвам бедните души на черните. Отминах много кораби с бели платна, прелетях над цветущи острови, където зрееха жълти като кехлибар порто кали, прехвърлих широкото море. Една сутрин спрях над нашето село и кацнах насред мегдана. Като ме видяха черните, наизскачаха от колибите, развикаха се, наобиколиха ме и попитаха:

— Носиш ли армаган?

— Нося.

— Дай да го видиме.

Аз изплюх зърното на земята. Тъкмо в туй време една крадлива гарга се спусна между наведените кърдави глави на моите съотечественици, клъвна зърното и литна.

— Дръжте я! — закрещяха черните.

Един старец опъна своя тежък лък и пусна стрела подир птицата. Пронизаната гарга се преметна във въздуха и падна върху една колиба. Извадиха от устата й житеното зърно. Тя още не беше сварила да го глътне. Тогава аз разправих на тъмнокожите селяни как и къде да посеят зърното. Те го посяха в една градина и през първото лято ожънаха седем класа. Стриха узрелите класове и ги посяха отново. На другата година поникна леха жито, а на третата — цяла нива. Научих ги да мелят брашното и пекат хляб. Сега те имат воденица, по-хубава от дядовата Матеева. Като построиха воденицата и опекоха първата пещ хляб, направиха голямо угощение. Аз бях най-скъпият им гост на трапезата. Бяха ми наловили цяла кофа змии и жаби. Попитаха ме тогава кой ме е научил да им занеса най-хубавия дар. Отговорих им — старият българин, дето има воденица във Витското ливаде.

— Помоли го да дойде догодина, цар да ни стане. От мермер дворец ще му направиме. Златен комин ще гудиме на двореца му, в златни паници чорба ще му сипваме.

— Добре — рекох им.

Тръгнах да се върна пак тука. Минах отново над моретата. Летях пак над цветущи острови с лимонови и портокалови градини. По пътя настигнах един рибарски кораб и както бях огладнял, изкълвах цяло каче с прясна риба.

Когато се върнах тука и разправих на дядо Матей за молбата на черните, той смукна три пъти от лулицата си и поклати глава:

— Няма да мога да царувам вече, защото остарях.

Магарето наостри уши.

— Цар ли нямат? Слушай, ако си ми приятел, занеси ме там на гърба си! Аз мога да им стана цар. Много съм млад и много съм умен — бива ме за тая работа. Гласът ми е чудо! Като стана цар — ще ти се отплатя по магарешки.

Щъркелът погледна магарето, усмихна се и размаха криле.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

http://chitanka.info

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.